

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Jogailos g. 14, LT-01116 Vilnius, tel. (8 5) 262 7797, faks. (8 5) 212 6492, el. p. taryba@kt.gov.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188668192

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai
El. paštas: zum@zum.lt

Į 2023-03-28 raštą Nr. 2D-771 (11.47 E)

DĖL ŪKIO SUBJEKTŲ, PERKANČIŲ IR PARDUODANČIŲ ŽALIAJĄ PIENĄ, NESĄŽINGŲ VEIKSMŲ DRAUDIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

(1) Dėkojame už Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos derinimui pateiktą Lietuvos Respublikos ūkio subjektų, perkančių ir parduodančių žalią pieną, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo projektą (toliau – **Įstatymo projektas**).

(2) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba supranta ir palaiko Žemės ūkio ministerijos tikslą spręsti derybinių galių disbalanso tarp žemės ūkio produkcijos gamintojų ir pirkėjų problemą. Konkurencijos tarybos vertinimu, žalio pieno supirkimo kainos keitimo mechanizmo įtvirtinimas pardavėjų ir pirkėjų sudaromose sutartyse galėtų suteikti skaidrumo ir stabilumo žalio pieno kainų nustatymo procesui bei paskatinti rinkos dalyvius sudaryti ilgesnės trukmės sutartis. Tokią išvadą Konkurencijos taryba padarė ir 2015 metais atlikusi pieno ir pieno produktų sektoriaus rinkos tyrimą¹. Vis dėlto, Konkurencijos tarybos ekspertų vertinimu, tam tikros Įstatymo projekto nuostatos gali ne tik neprisidėti prie Įstatymo projektu siekiamų tikslų, bet ir daryti neigiamą poveikį pieno sektoriuje veikiantiems ūkio subjektams ir (ar) riboti konkurenciją. Toliau pateikiame detalesnę informaciją.

1. Pieno supirkimo kainos turėtų būti nustatomos laisvų derybų būdu

(3) Įstatymo projekte² numatyta, kad pieno pirkimo-pardavimo sutartyje turi būti nurodyta už pieną mokama kaina, kuri gali būti fiksuota arba kintanti – priklausanti nuo įvairių objektyvių sutartyje nustatytų rodiklių, iš kurių bent vienas turi būti tiesiogiai susijęs su pieno gamybos sąnaudomis ir atspindėti pieno gamybai reikalingų išteklių kainų pokyčius. Taip pat numatyta, kad objektyvių (viešų statistinių) rodiklių sistema, kuri turi būti pagrįsta atitinkamomis pieno ir pieno produktų rinkos kainomis, gamybos sąnaudomis bei maisto tiekimo grandinės tyrimais, ir rodiklių reikšmių viešinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projekte minima rodiklių sistema bei jų vertinimo tvarka, kurias nustatys žemės ūkio ministras³, šiuo metu Konkurencijos tarybos ekspertams nėra žinomos, negalime detaliai įvertinti nurodyto reglamentavimo galimos įtakos ūkio subjektų veiklai ir (ar) konkurencijai.

(4) Vis dėlto, Konkurencijos tarybos vertinimu, kainų reguliavimas nėra tinkama priemonė siekiant Žemės ūkio ministerijos tikslų. Visų pirma, kainų reguliavimas reikalauja didelių administracinių sąnaudų, nes norint įvertinti, kokios yra gamybos sąnaudos, kokia kaina būtų tinkama, reikia pagrįstos ekonominės analizės, o jos rezultatai gali skirtis skirtingų ūkio subjektų atveju. Be to, pieno supirkimo kainų (ar jų elementų) nustatymas per aukštame lygyje gali turėti neigiamų pasekmių. Tokiu atveju kyla rizika, kad pieno supirkimas perdirbėjams galėtų tapti

¹ Konkurencijos tarybos 2015 m. gruodžio 30 d. nutarimas Nr. 1S-138/2015.

² 3 straipsnio 2 ir 3 dalys.

³ Priimant minėtą reglamentavimą, turėtų būti įvertinta, ar jo nuostatos neprieštarauja Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams.

nuostolingas arba perdirbėjai būtų priversti didinti kainas mažmenininkams, dėl ko, atitinkamai, didėtų ir vartotojams taikomos pieno produktų kainos. Tuo tarpu nustačius kainas (ar jų elementus) per žemame lygyje yra rizika, kad gamintojai galėtų nebūti suinteresuoti gaminti ir parduoti produkcijos Lietuvoje, o daliai galimų vietos gamintojų (ypač smulkesnių) galėtų tekti atsisakyti gamybos, nes kaina nepadengtų gamybos sąnaudų. Ilguoju laikotarpiu kainų reguliavimas taip pat galėtų nulemti prastėjančią produktų kokybę ir įvairovę, mažesnes paskatas ūkio subjektams diegti inovacijas, kai kurių gamintojų produkcija galėtų pabrangti. Taip pat Įstatymo projekte nurodoma, kad vieša kainų rodiklių sistema turės būti pagrįsta, be kita ko, gamybos sąnaudomis, tačiau informacija apie individualių ūkio subjektų sąnaudas laikoma komerciškai jautria informacija ir nėra viešai prieinama.

(5) Įstatymo projekte taip pat numatyta, kad pieno pirkėjams draudžiama pardavėjams mokėti priemokas ir priedus už perkamą pieną, kurių dydžiai kartu (bendra suma) būtų didesni kaip 20 procentų žalio pieno pirkimo kainos⁴ bei taikyti kitas nuoskaitas, nei yra nustatytos žemės ūkio ministro tvirtinamose pieno supirkimo taisyklėse⁵ ir kad priemokų už pagrindinius kokybės reikalavimus viršijančius žalio pieno kokybės rodiklius apskaičiavimas bei nuoskaitų rūšys ir jų taikymas vykdomas žemės ūkio ministro nustatyta tvarka⁶, taip pat, kad pirkėjams perkant pieną iš pripažinto žemės ūkio kooperatyvo, kai pienas pristatomas tiesiogiai į pieno perdirbimo įmonę, žalio pieno pirkimo kaina turi būti ne mažesnė negu pieno kaina, kai žalias pienas paimamas tiesiogiai iš ūkio specializuoto pieno šaldytuvo⁷.

(6) Konkurencijos tarybos ekspertų vertinimu, minėti reikalavimai taip pat ribotų ūkio subjektų laisvę derėtis dėl pieno supirkimo kainų bei laisvai jas nustatyti, be to, šie reikalavimai gali nulemti neigiamas pasekmes pieno gamintojams: 1) Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nėra pateikta pagrindimo, kodėl priedų ir priemokų suma turėtų neviršyti 20 procentų žalio pieno kainos. Toks pakeitimas gali lemti tai, kad pieno gamintojams, kurie šiuo metu parduoda labai geros kokybės, didelį pieno kiekį bei taiko atitinkamus gamybos metodus ir dėl to gauna didesnius priedus, faktinė mokama kaina gali sumažėti. Tačiau toks sumažėjimas nelems mažesnių gamintojų pieno supirkimo kainos padidėjimo; 2) sugriežtintas kainodaros mechanizmas, numatytas Įstatymo projekto 4 straipsnio 1 dalies 4 punkte, nebūtinai lems pieno supirkimo kainų padidėjimą, tačiau netgi priešingai – siūlomas reglamentavimas gali paskatinti pieno pirkėjus nuo pat bendradarbiavimo pradžios siūlyti pieno gamintojams mažesnes supirkimo kainas, atsižvelgiant į riziką, kad vėliau, pasikeitus situacijai rinkoje ir kilus poreikiui keisti supirkimo kainas dėl objektyvių ekonominių veiksnių, pieno supirkėjai negalėtų to padaryti dėl nustatyto reglamentavimo. Įtaką perkamo pieno kainai gali daryti įvairūs veiksniai, pavyzdžiui, žalio pieno tiekimo terminas, pristatymo bei atsiskaitymo sąlygos. Draudimas atsižvelgti į šiuos veiksnius nustatant konkrečią kainą ar priedą ribotų žalio pieno pirkėjų galimybes pasiūlyti individualias pardavėjams priimtinas sąlygas. Atitinkamai, ir pardavėjų galimybės bei paskatos siūlyti ir derėtis dėl kitų pirkėjams palankių pieno tiekimo sąlygų, kurios gali daryti įtaką kainai, būtų apribotos. Esant ribotoms galimybėms laisvai nustatyti žalio pieno pirkimo-pardavimo kainą, nei pardavėjai, nei pirkėjai nebūtų skatinami individualiai gerinti žalio pieno tiekimo ir pirkimo sąlygų bei veikti kuo efektyviau.

(7) Be to, kaip nurodoma ir kartu su Įstatymo projektu pateiktuose dokumentuose, Europos Sąjungos teisės aktuose⁸ numatyta, kad pieno kainos nustatymui taikomos laisvos derybos. Taigi,

⁴ 4 straipsnio 1 dalies 1 punktas.

⁵ 4 straipsnio 1 dalies 3 punktas.

⁶ 3 straipsnio 7 dalis.

⁷ 4 straipsnio 1 dalies 4 punktas.

⁸ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007, 148 straipsnio 4 dalyje įtvirtinamas pieno tiekimo sutarčių šalių laisvų derybų principas, kuris taikomas ir pieno kainos nustatymui. Reglamento 148 straipsnio 2 dalies c punkto i papunktyje yra nurodyta, jog žaliavos pristatymo kaina apskaičiuojama atsižvelgiant į įvairius sutartyje nurodytus veiksniai, kurie gali apimti rinkos sąlygų pokyčius atspindinčius rinkos rodiklius, pristatyto žalio pieno kiekį, taip pat jo kokybę ar sudėtį.

žalio pieno pirkėjams ir pardavėjams turėtų būti sudaromos sąlygos patiems nustatyti žalio pieno pardavimo kainą ar kriterijus, kuriais remiantis gali būti nustatoma kaina. Nors pieno pirkėjo ir pardavėjo laisvų derybų būdas nustatant pieno pirkimo-pardavimo sutarčių sąlygas nurodomas ir Įstatymo projekte⁹, kitose Įstatymo projekto nuostatose iš esmės nustatomas pieno supirkimo kainų (ar jų elementų) reguliavimas.

(8) Apibendrinant, Konkurencijos taryba pasisako už tai, kad pieno supirkimo kainos būtų nustatomos laisvų derybų būdu. Tuo atveju, jei siūloma nustatyti su kainodara susijusį reguliavimą, jis: 1) neturėtų paneigti laisvų derybų principo; 2) turėtų būti pagrįstas išsamia alternatyvų analize ir galimo poveikio kainų dinamikai analize. Kitu atveju siūlomas reglamentavimas gali nulemti priešingą poveikį pieno gamintojams nei siekiama Įstatymo projektu.

2. Pareiga viešai skelbti kainodarą gali palengvinti galimybes konkurentams suderinti veiksmus rinkoje

(9) Įstatymo projekte numatyta, kad žalio pieno pirkėjas, jei taiko priemokas ir priedus, turi parengti, patvirtinti ir viešai paskelbti priemokų ir priedų mokėjimo tvarką, kuri turi apibrėžti visas jo taikomas priemokų ir priedų rūšis, nustatytus priemokų ir priedų dydžius pagal jų rūšis bei laikotarpį, per kurį bus taikomos nustatytos priemokos ar priedai¹⁰, taip pat nustatytas draudimas pieno pirkėjui perkant žalią pieną taikyti kitas priemokas ir priedus ir (arba) priemokų ir priedų dydžius, negu jie turėtų būti taikomi pagal žalio pieno pirkėjo patvirtintą ir paskelbtą priemokų ir priedų mokėjimo tvarką¹¹.

(10) Informacija, susijusi su individualia ūkio subjektų taikoma kainodara, yra strategiškai jautri informacija. Dėl tokios informacijos viešo atskleidimo rinkoje gali būti dirbtinai padidintas skaidrumas, ūkio subjektai turėtų galimybę sužinoti komerciškai jautrią savo konkurentų informaciją, dėl ko galėtų sumažėti konkurentų elgesio rinkoje nepriklausomumas ir jų paskatos konkuruoti, taip pat ūkio subjektų savarankiškumas priimant sprendimus. Dėl skaidrumo rinkoje padidėjimo bendrovės galėtų lengviau derinti savo veiksmus ir daryti ribojamąjį poveikį konkurencijai (sudaryti slaptą kartelį). Rizika dėl konkurencijos ribojimo didėja, jei komerciškai jautri informacija atskleidžiama koncentruotose rinkose, kurios, kaip ir žalio pieno supirkimo rinka, pasižymi nedideliu pagrindinių rinkos dalyvių skaičiumi. Tai galėtų turėti konkurenciją ribojantį poveikį ir lemti žemesnes, mažiau palankias kainas žalio pieno pardavėjams (tai yra, galėtų būti sudarytas kartelis dėl pieno pirkimo, kai pieno supirkėjai susitaria dėl pieno gamintojams mokamos kainos).

(11) Taigi, Konkurencijos taryba pasisako už tai, kad ūkio subjektams nebūtų nustatyta pareiga viešai skelbti informacijos apie jų taikomas kainas ir (ar) jų elementus.

3. Pieno gamintojų ir pirkėjų derybos turi atitikti konkurencijos teisės reikalavimus

(12) Įstatymo projekte numatyta, kad žalio pieno pardavėjai gali sudaryti žalio pieno pardavėjų grupes deryboms dėl žalio pieno pirkimo-pardavimo sutarties sąlygų su kiekvienu žalio pieno pirkėju; žalio pieno pardavėjų grupių sudarymo ir jų veiklos tvarką (pieno pardavėjų atstovavimo principus ir kitas sąlygas) nustato žemės ūkio ministras¹² bei kad žalio pieno pirkėjams ir žalio pieno pardavėjams atstovaujanti grupė sutaria dėl žalio pieno pirkimo kainos, kuri, įvertinus pieno surinkimo kaštus, gali būti skirtinga pagal pieno pristatymo pieno pirkėjui būdą (pienas pristatomas į pieno supirkimo punktą, pienas paimamas tiesiogiai iš ūkio iš specializuoto pieno šaldytuvo, pienas pristatomas tiesiogiai į pieno perdirbimo įmonę)¹³.

⁹ 3 straipsnio 8 dalis.

¹⁰ 3 straipsnio 5 dalis.

¹¹ 4 straipsnio 1 dalies 2 punktas.

¹² 3 straipsnio 9 dalis.

¹³ 3 straipsnio 10 dalis.

(13) Atsižvelgdami į tai, kad minėtų derybų sąlygas planuojama detalizuoti žemės ūkio ministro patvirtintu teisės aktu ir į tai, kad aukščiau nurodytos Įstatymo projekto nuostatos nėra aiškios¹⁴, Konkurencijos tarybos ekspertai šiuo metu negali detaliai įvertinti nurodyto reglamentavimo ir galimo jo poveikio konkurencijai. Vis dėlto, derybos dėl žalio pieno pirkimo-pardavimo sutarčių sudarymo turi atitikti 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007, 149 straipsnyje įtvirtintas sąlygas. Priešingu atveju pieno pardavėjų ir pirkėjų susitarimai galėtų būti pripažinti prieštaraujančiais Konkurencijos įstatymo 5 straipsniui, draudžiančiam sudaryti konkurenciją ribojančius susitarimus¹⁵. Atsakomybė už tokių susitarimų sudarymą gali būti taikoma ūkio subjektams, nepriklausomai nuo to, kad valdžios institucijos (pavyzdžiui, Žemės ūkio ministerija), žinojo, skatino ar palaikė tokių susitarimų sudarymą.

(14) Apibendrinant, Konkurencijos tarybos ekspertai skatina nustatyti tokias derybų dėl žalio pieno pirkimo-pardavimo sutarčių sąlygas, kurios atitiktų Europos Sąjungos teisės reikalavimus ir nacionalinius konkurencijos teisės reikalavimus.

4. Dėl reikalavimo įvertinti pieno sudėtį ir kokybę valstybės valdomoje akredituotoje laboratorijoje

(15) Įstatymo projekte numatyta, kad pieno pirkėjams draudžiama pirkti pieną iš Lietuvos Respublikoje registruoto pieno pardavėjo, parduodančio savo pagamintą pieną, kurio sudėtis ir kokybė nėra įvertinta žemės ūkio ministro nustatyta tvarka juridiniame asmenyje – valstybės valdomoje akredituotoje laboratorijoje¹⁶.

(16) Būtina įvertinti, ar Įstatymo projekte nurodytos valstybės valdomos akredituotos laboratorijos nedalyvauja rinkoje. Priešingu atveju, dėl išimtinių teisių suteikimo, gali būti pažeisti kitų ūkio subjektų interesai, apribotos jų galimybės veikti rinkoje.

(17) Lietuvos Respublikos teismų¹⁷ ir Konkurencijos tarybos praktikoje ne kartą pripažinta, kad išimtinių teisių vykdyti tam tikrą ūkinę veiklą suteikimas ūkio subjektui gali teikti jam privilegijas ir prieštarauti Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnio¹⁸ bei Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio¹⁹ nuostatom²⁰.

¹⁴ Pavyzdžiui, nurodoma, kad pieno pardavėjų derybos turėtų būti vykdomos su kiekvienu pieno pirkėju atskirai, tačiau kitoje nuostatoje jau nurodoma, kad „žalio pieno pirkėjams ir žalio pieno pardavėjams atstovaujanti grupė sutaria dėl žalio pieno pirkimo kainos <...>“.

¹⁵ Analogiškas draudimas nustatytas ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnyje.

¹⁶ 4 straipsnio 1 dalies 5 punktas.

¹⁷ Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra nurodęs, kad sąžiningos konkurencijos apsauga yra pagrindinis būdas užtikrinti asmens ir visuomenės interesų darną reguliuojant ūkinę veiklą, sukurti ūkio, kaip sistemos, savireguliaciją, skatinančią optimaliai paskirstyti ekonominius išteklius, veiksmingai juos panaudoti, didinti ekonominį augimą ir kelti vartotojų gerovę. Žr. Konstitucinio Teismo 2015 m. sausio 15 d. nutarimą byloje Nr. 6/2012; 2015 m. kovo 5 d. nutarimą

byloje Nr. 44/2011; 2009 m. kovo 2 d. nutarimą byloje Nr. 28/08; 2009 m. balandžio 29 d. nutarimą byloje Nr. 23/05-18/07; 2004 m. sausio 26 d. nutarimą byloje Nr. 3/O2-7102-29/03 ir kt.

¹⁸ Straipsnyje įtvirtinta: *Lietuvos ūkis grindžiamas privačios nuosavybės teise, asmens ūkinės veiklos laisve ir iniciatyva. Valstybė remia visuomenei naudingas ūkines pastangas ir iniciatyvą. Valstybė reguliuoja ūkinę veiklą taip, kad ji tarnautų bendrai tautos gerovei. Įstatymas draudžia monopolizuoti gamybą ir rinką, saugo sąžiningos konkurencijos laisvę. Valstybė gina vartotojo interesus.*

¹⁹ Straipsnyje įtvirtinta:

1. Viešojo administravimo subjektai, įgyvendindami pavestus uždavinius, susijusius su ūkinės veiklos reguliavimu Lietuvos Respublikoje, privalo užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę.

2. Viešojo administravimo subjektams draudžiama priimti teisės aktus arba kitus sprendimus, kurie teikia privilegijas arba diskriminuoja atskirus ūkio subjektus ar jų grupes ir dėl kurių atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams, išskyrus atvejus, kai skirtingų konkurencijos sąlygų neįmanoma išvengti vykdant įstatymų reikalavimus.

(18) Išimtinių teisių suteikimas vertinti pieno kokybę tik vienam subjektui gali sukelti įvairius neigiamus padarinius – išimtinės teisės turinčio subjekto teikiamų paslaugų aukštas kainas, žemą paslaugų kokybę, žemą inovacijų lygį, robotą pasirinkimą bei prieigą prie paslaugų ir kitas pasekmes, kurias nulemia konkurencijos trūkumas²¹.

(19) Taigi, išimtinių teisių suteikimas valstybės valdomai akredituotai laboratorijai gali diskriminuoti kitus ūkio subjektus, kurie norėtų ir galėtų teikti tokias paslaugas, ir nulemti kitas minėtas neigiamas pasekmes.

(20) Apibendrinant, teisės aktų rengėjai turi siekti tokio reguliavimo, kuris nesuteiktų konkretiems subjektams išimtinių teisių veikti rinkoje, ypač jei tokias paslaugas galėtų teikti ir kiti ūkio subjektai. Tais atvejais, kai suteikiant išimtinės teisės tam tikram subjektui siekiama teisėtų tikslų, turėtų būti įvertintas nustatomo reglamentavimo būtinumas ir proporcingumas.

5. Pieno gamintojų derybinė galia turėtų būti didinama tvariais būdais

(21) Konkurencijos tarybos ekspertų vertinimu, žalio pieno gamintojų padėtis turėtų būti gerinama tvariomis priemonėmis, kurios nesukeltų rizikų ūkio subjektų konkurencijai ir vartotojų gerovei²². Konkurencijos tarybos nuomone, pieno sektoriuje nustatytu reglamentavimu pirmiausia turėtų būti siekiama didesnio šio sektoriaus efektyvumo bei jame veikiančių ūkio subjektų konkurencingumo.

(22) Rekomenduojame svarstyti teisėkūros iniciatyvas, kurios skatintų žalio pieno gamintojų kooperaciją ir kuo mažiau varžytų ūkio subjektų ūkinės veiklos laisvę. Ilgalaikėje perspektyvoje būtent tokios priemonės galėtų duoti didžiausią naudą tiek žalio pieno gamintojams, tiek ir vartotojams.

(23) Konkurencijos taryba savo ankstesnėse išvadose²³ jau ne kartą yra atkreipusi dėmesį, kad Europos Sąjungos lygiu yra priimtose priemonės, leidžiančios žalio pieno gamintojams kooperotis ir priimti bendrus sprendimus dėl pieno gamybos ir tiekimo. Tačiau Lietuvoje šios priemonės dar nėra išnaudotos ir jų įgyvendinimas nebuvo pakankamai skatinamas.

(24) Apibendrinant šiame rašte pateikiamą informaciją, preliminariumi Konkurencijos tarybos ekspertų vertinimu, Įstatymo projekto ir (ar) jį įgyvendinančių teisės aktų nuostatos gali riboti konkurenciją ir neatitikti Europos Sąjungos bei nacionalinių teisės aktų reikalavimų.

(25) Atkreipiame dėmesį, kad prieš nustatant ūkio subjektams (naujus) ribojimus laisvai pasirinkti savo elgesį rinkoje ir / ar susitarti dėl bendradarbiavimo sąlygų, reikia įvertinti tokių ribojimų būtinumą ir proporcingumą siekiamiems tikslams. Nors kartu su Įstatymo projektu Žemės ūkio ministerija pateikė ir jo poveikio konkurencijai vertinimą, šiame vertinime tik išvardintas siūlomo reglamentavimo turinys, tačiau nėra atlikta jo poveikio konkurencijai analizė bei neįvertintas planuojamų įtvirtinti ribojimų būtinumas ir proporcingumas.

(26) Tikimės, kad šiame rašte pateikta informacija Jums bus naudinga. Jeigu Jums kiltų neaiškumų ar klausimų, maloniai prašome kreiptis į mūsų instituciją.

²⁰ Konstitucinė sąžiningos konkurencijos apsaugos garantija, be kita ko, reiškia draudimą ūkinę veiklą reguliuojančioms valstybės valdžios, savivaldybių institucijoms priimti sprendimus, iškreipiančius ar galinčius iškreipti sąžiningą konkurenciją. Konstituciniam sąžiningos konkurencijos principui užtikrinti yra skirtos ir Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatos.

²¹ Žr. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos parengtą dokumentą „Konkurencijos vertinimo įrankių rinkinys“, skiltis A1 „Grants of exclusive rights“. Prieinama internete adresu: [Competition Assessment Toolkit - OECD](#).

²² Siūlytina vengti tokių konkurencijai ir vartotojams žalingų priemonių kaip kainų reguliavimas. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija yra pažymėjusi, jog nors dažnai kainų reguliavimu yra siekiama gerinti socialinę ir ekonominę padėtį, tačiau tai sukelia neigiamas pasekmes, pavyzdžiui, sumažėjusį veiklos efektyvumą ir produktyvumą, naujų technologijų diegimo sulėtėjimą, suprastėjusią produktų kokybę, sumažėjusią produktų pasiūlą bei kainų kilimą. Ribojimai laisvai nustatyti žalio pieno pirkimo-pardavimo kainą gali lemti, kad nei žalio pieno gamintojai, nei supirkėjai (perdirbėjai) nebus skatinami veikti kuo efektyviau ir individualiai gerinti žalio pieno tiekimo ir pirkimo sąlygų. Žr. dokumentą [Competition Assessment Toolkit, Volume 2](#), psl. 68-69.

²³ Žr., pavyzdžiui, Konkurencijos tarybos išvadas [2020 m. gegužės 28 d. Nr. \(1.20E-32\)6V-702](#); [2020-07-23 Nr. \(1.20E-32\)6V-1011](#).

Tarybos narė

Medeina Augustinavičienė

Eglė Malonytė tel. +370 608 86458, el. paštas Egle.Malonyte@kt.gov.lt